

Граѓанско учество во одлучувањето на општината (начин и постапка)

V. ОБЛИЦИ НА НЕПОСРЕДНО УЧЕСТВО НА ГРАЃАНИТЕ ВО ОДЛУЧУВАЊЕТО НА ОПШТИНАТА а) Граѓанска иницијатива

Член 88

Граѓаните имаат право да му предложат на Советот на општината да донесе одреден акт или да реши одредени прашања од своја надлежност. Советот е должен во рок од 90 дена да расправа по иницијативата на граѓаните доколку истата е подржана од најмалку 10 % од избирачите од општината. Поддршка од став 2 на овој член обезбедува со потписи на граѓаните. За решенијата по поднесената иницијатива Советот ги информира граѓаните. Граѓанска иницијатива не може да се поднесе за кадровски и финансиски прашања. б) Собир на граѓани

Член 89

Собир на граѓани свикува Градоначалникот по своја иницијатива, на барање на Советот или на барање на најмалку 10 % од избирачите на општината, односно на месната самоуправа на која се однесува определено прашање. Собир на граѓани може да се свика за подрачјето на целата општина или за подрачјето на месната самоуправа. Градоначалникот е должен во рок од 30 дена да свика собир на граѓани на барање од најмалку 10 % од избирачите во општината или месната самоуправа за која се однесува определеното прашање. Барањето за свикување собир на граѓани со потписи на заинтересираните граѓани се поднесува до Градоначалникот. Актот за свикување на собирот на граѓаните се објавува во локалните средства за информирање и се истакнува на јавни места на вообичаен начин. Од денот на објавувањето, односно истакнувањето на актот за свикување на собирот на граѓаните до денот на неговото одржување мора да изминат најмалку 5 дена.

Член 90

На собирот на граѓани во одлучувањето учествуваат граѓаните кои имаат избирачко право. Собирот на граѓаните го води Градоначалникот или лице овластено од него. За прашањата за кои се расправа на собирот на граѓани известува Градоначалникот а по потреба и други овластени преставници на општинската администрација.

Член 91

Заклучоците донесени на собирот на граѓани, органите на општината се должни во рок од 90 дена да ги разгледаат и да ги земат предвид при одлучувањето и донесувањето мерки по прашањата на кои се однесуваат, како и да ги информираат граѓаните за своите одлуки. в) Референдум

Член 92

Референдум може да распише Советот на општината по своја иницијатива за прашања од негова надлежност. Советот е должен да распише референдум на барање од најмалку 20% од избирачите на Општината. Барањето за распишување на референдум се доставува до Советот на општината со потписи на заинтересираните избирачи дадени пред надлежниот орган кој води евиденција за избирачкото право на граѓаните на општината.

Член 93

По барањето за распишување референдум Советот на општината во рок од 60 дена од денот на поднесувањето донесува одлука за распишување референдум. Одлуката за распишување референдум содржи предмет на референдумот и денот на неговото одржување.

Член 94

Одлуката за распишување референдум се објавува во службено гласило и другите средства за објавување во општината. Од денот на објавувањето на Одлуката за распишување на

референдумот до денот на одржувањето на референдумот не може да поминат помалку од 15 дена, ниту повеќе од 60 дена.

Член 95

Право на гласање на референдумот имаат граѓаните кои имаат избирачко право. Референдумот го спроведува Комисија за спроведување на референдумот. Претседателот и членовите на Комисијата ги именува Советот на општината.

Член 96

Комисијата за спроведување на референдумот: - го определува времето на гласање; - врши технички подготовки за спроведување на референдумот; - ги определува гласачките места; - ги утврдува резултатите од гласањето и - се грижи за законот за спроведување на референдумот.

Член 97

За спроведување на гласањето на референдумот, Комисијата за гласачките места формира одбори за спроведување на референдумот. Одборите ја спроведуваат правилноста и тајноста на референдумот.

Член 98

Времето на гласањето мора да се определи така што да им овозможи учество на референдумот на сите граѓани што имаат право на глас. На гласачкото место на кое гласале сите граѓани запишани во избирачкиот список, гласањето може да заврши и пред истекот на времето определено за гласање.

Член 99

Прашањето, односно актот што е предмет на референдумот мора да биде на соодветен начин изложено на гласачкото место. Членовите на одборот се должни на граѓанинот што пристапил на гласање, по негово барање да му дадат објаснување за предметот на референдумот и за начинот на гласање.

Член 100

На референдумот секој граѓанин има право само на еден глас. Граѓанинот може да гласа само лично.

Член 101

На референдумот се гласа со гласачко ливче. Содржината на гласачкото ливче ја пропишува Комисијата за спроведување на референдумот. Прашањето на гласачкото ливче мора да биде формулирано прецизно и недвосмислено така што граѓанинот на референдумот да може да одговори со „ЗА“ или „ПРОТИВ“ предлогот.

Член 102

Граѓанинот на референдумот се изјаснува така што на гласачкото ливче го заокружува зборот „ЗА“ или „ПРОТИВ“. Кога на референдумот се поставени повеќе алтернативи, граѓанинот се изјаснува така што го заокружуваат зборот „ЗА“ или „ПРОТИВ“ од алтернативата за која гласа.

Член 103

По завршување на гласањето Одборот го утврдува резултатот од гласањето на гласачкото место и за тоа составува записник. Формата и содржината на записникот ги пропишува Комисијата за спроведување на референдумот. Веднаш по составување на записникот, Одборот доставува извештај до Комисијата за спроведување на референдумот.

Член 104

Комисијата за спроведување на референдумот врз основа на примениот гласачки материјал од сите гласачки места го утврдува резултатот од референдумот. Одлуката на референдумот

се доставува со мнозинство гласови од избирачите кои гласале, доколку гласале повеќе од половината од вкупниот број избирачи. Одлуката донесена на референдумот е задолжителна за Советот. Комисијата за спроведување на референдумот поднесува Извештај за спроведениот референдум до Советот на Општината.

Член 105

Прашањето, односно актот што граѓаните не го прифатиле на референдумот не може повторно да се изнесува на референдумот пред истекот на 6 (шест) месеци од денот на одржувањето на референдумот. г) **ИНФОРМИРАЊЕ НА ГРАЃАНИТЕ И СЛОБОДЕН ПРИСТАП ДО ИНФОРМАЦИИ ОД ЈАВЕН КАРАКТЕР**

Член 106

Органите на Општината, комисиите на Советот на Општината и јавните претпријатија и установи основани од Општината ги информираат граѓаните за одлуките и своите активности кои се од непосредно значење за животот и работата на граѓаните во Општината и за други информации од јавен интерес. Граѓаните се информираат за: - прописите кои ги донесува Советот на Општината; - начинот и условите за остварување на нивните права; - обврските на граѓаните кои произлегуваат од надлежност на Општината; - плановите, проектите и програмите кои се во подготовка а се од значење за развојот на Општината; - услугите кои ги добиваат од јавните служби и градската администрација и начинот на нивно добивање; - приходите кои се остваруваат во Општината и начинот на нивна распределба и трошење; - јавните набавки; - именувањето на директори и претставници во управните одбори на јавните претпријатија и установи; - други информации кои произлегуваат од надлежноста на органите на Општината и јавните претпријатија и установи во согласност со закон.

Член 107

Информирањето на граѓаните се врши редовно, без надоместок, преку: - издавање службен гласник на Општината; - издавање и дистрибуција до граѓаните на месечни информативни билтени; - објавување на публикации; - информативни канцеларии водени од општинската администрација и јавните служби основани од Општината; - огласни табли (во простории на Општината, јавните претпријатија и установи, месната самоуправа); - веб сајт; - јавни трибини; - средствата за јавно информирање и - на друг соодветен начин кој е најповолен за информирање на јавноста.

Член 108

Информирањето на граѓаните се врши на службените јазици кои се користат во општината. Советот на Општината со посебна одлука може да утврди за одредени информации да се информира и на јазикот кој не е службен во Општината, а го зборуваат дел од жителите на Општината.

Член 109

Во Општината се обезбедува правото на слободен пристап до информации од јавен карактер со кои располагаат органите на Општината (Советот на Градоначалникот), јавните претпријатија и установи основани од Општината и правни и физички лица кои вршат јавни овластувања доверени од Општината (во натамошниот текст: иматели на информации). По исклучок, во случаи утврдени со акон, правото на слободен пристап до некои информации со кои располагаат имателите на информации од став 1 на овој член, може да биде ограничен или да се обезбеди делумен пристап.

Член 110

За информации со кои располагаат и до кои се обезбедува слободен пристап, имателите на информации востановуваат и водат листа на информации која се објавува на начин кој е достапен за барателите на информации. За листата на информации и условите на начинот на слободен пристап до информациите, граѓаните се известуваат преку огласна табла или на друг погоден начин. Игателите на информации се должни редовно на секои треи месеци да ја ажурираат листата на информации од јавен карактер со кои располагаат. Листата на информации од јавен карактер за органите на Општината ја предлага Градоначалникот, а ја утврдува Советот. Листата на информации од јавен карактер за јавните препријатија установи основани од Општината ја утврдува управниот одбор на предлог на директорот.

Член 111

Постапката за остварување на правото на слободен пристап до информации се остварува во согласност од закон. Градоначалникот на Општината создава услови и превзема мерки пропишани со закон, за остварување на правото на слободен пристап до информациите од јавен карактер со кои располагаат Советот на Општината и администрацијата. Директорот на јавното препријатие и јавната установа основана од Општината создава услови и превзема мерки пропишани со закон, за остварување на правото на слободен пристап до информациите од јавен карактер со кои располагаат согласно статутот на препријатието или установата.

Член 112

Слободен пристап до информациите од јавен карактер со кои располагаат имателите на информации имаат сите правни и физички лица (во натамошниот текст: баратели на информации). Слободниот пристап до информации се остварува во законски утврдениот рок: - со увид во документите со кои располага имателот на информацијата; - со добивање препис, фотокопија или електронски запис од документите со кои располага имателот на информацијата; Игателот на информацијата за посредување при остварување на правото на слободен пристап до информациите определува службено лице.

Член 113

Барателот на информацијата за извршениот увид или добиениот препис, фотокопија од електронски запис на информацијата плаќа соодветен надоместок во висина на материјалните трошоци, утврдени на начин уреден со закон. Барателот на информацијата при поднесувањето на барањето се известува за плаќањето и висината на соодветниот надоместок .

Член 114

Барателот на информација има право на жалба до надлежниот орган за заштита на правото за слободен пристап до информации од јавен карактер доколку имателот на информацијата не ја достави бараната информација.

Член 115

Советот на Општината усвојува годишен извештај за остварувањето на правото на слободен пристап до информациите во минатата година на Општината. Годишниот извештај за остварувањето на слзвештајот од став 1 на овој член ги содржи и податоците за остварениот слободен пристап до информациите со кои располагаат и јавните служби кои ги формира Општината.ободен пристап до информацииго подготвува Градоначалникот на Општината и го доставува до Советот, најдоцна до 31 Јануари во тековната година. Извештајот од став 1, по усвојувањето се доставува до надлежниот орган за заштита на правото на слободен пристап до информациите од јавен карактер. д) ПРЕСТАВКИ И ПРЕДЛОЗИ

Член 116

За работата на органите на општината и општинската администрација, граѓаните имаат право, поединечно или заеднички со другите да доставуваат претставки и предлози.

Член 117

Претставките и предлозите се поднесуваат во писмена форма или усно на записник пред овластено лице во администрацијата. За претставките и предлозите не се плаќа такса.

Член 118

Подносителот не смее да трпи штетни последици поради поднесувањето претставка или предлог, ниту поради тоа може да биде повикан на одговорност.

Член 119

Постапувањето по претставката, односно предлогот опфаќа прибирање на податоци, известувања и мислења за околностите што се од значење за правилно оценување на основаноста на претставката или за оправданоста на предлогот, како и превземање на потребни мерки за отстранување на евентуална повреда на правото на подносителот или повреда на јавен интерес.

Член 120

Градоначалникот на општината е должен најдоцна во рок од 60 дена од денот на приемот на претставката, односно предлогот на подносителот да му достави образложен одговор. Ако претставката или предлогот не се однесуваат на работата од надлежност на органите на општината, Градоначалникот ги доставува до соодветниот надлежен орган и за тоа го известува подносителот. í) ЈАВНИ ТРИБИНИ, АНКЕТИ, ПРЕДЛОЗИ И ФОРУМИ НА ЗАЕДНИЦАТА

Член 121

Органите на Општината, при донесувањето на прописи од својата надлежност претходно можат да организираат јавна трибина, да спроведат анкети или да побараат предлози од граѓаните. Јавната трибина се организира кога се донесуваат прописи за прашања од локалниот економски развој, комунални потреби (водоснабдување, одржување на јавна чистота, одржување на локални патишта и улици) и други прашања од пошироко локално значење .; Анкетата се спроведува за донесување на урбанистички планови и други прашања од локално значење; Прибирање предлози од граѓаните за решавање на прашања од локално значење ќе се врши преку објавување на соопштение со кое ќе се повикаат граѓаните да даваат свои предлози; Начинот и постапката на организирањето јавна трибина, спроведувањето анкета и прибирањето предлози од граѓаните се уредува со Деловникот.

Член 122

Градоначалникот и Советот на општината по сопствена иницијатива организираат форуми на заедницата, како форма на јавно учество на сите граѓани во единицата на локалната самоуправа, заради јавно расправање за проблемите и утврдување решенија и приоритети, предлагање и избор или развивање на проекти од интерес на заедницата. Организирањето на форумите опишани во претходниот став од овој член може да се прекине и на иницијатива на заинтересирани правни и физички лица кои се подготвени финансиски и материјално да подржат проекти во интерес на општина Василево. Барањето од ставот 2 на овој член се поднесув до градоначалникот на единицата на локалната самоуправа, кој врз основа на стратешките документи и цели за развој на единицата на локалната самоуправа одлучува дали иницијативата ќе биде прифатена или одбиена. Начинот и постапката на функционирањето на форумите на заедницата се уредува со Правилник што го донесува Советот на општина Василево го донесува по предлог на Градоначалникот.